

Projekt

z dnia.....skierowany przez
Burmistrza Miasta Sandomierza

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA SANDOMIERZA**

z dnia ..... 2013 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wychodzenia z Bezdomności”.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2013, poz. 594, zm. Dz.U. z 2013 poz.645), art.17 ust.2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2013r. poz.182, zm. Dz.U. z 2013, poz.509), Rada Miasta Sandomierza uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności”, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Rady Miasta Sandomierza Nr XXXIX/326/2009 z dnia 30 września 2009r. w sprawie wprowadzenia „Gminnego Programu Wychodzenia z Bezdomności”.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Sandomierza i Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr .....
Rady Miasta Sandomierza
z dnia ..... 2013 r.

GMINNY PROGRAM WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI

Realizator programu: Ośrodek Pomocy Społecznej, ul . Słowackiego 17 a, 27-600 Sandomierz, tel : 015 832 29 04.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc bezdomnym należy do zadań własnych gminy. Pomoc ta może mieć formę udzielenia schronienia, posiłku, ubrania, a także zasiłku celowego na leczenie.

Bezdomność to skrajny przypadek wykluczenia społecznego. Według art.6 pkt.8 ustawy o pomocy społecznej za osobę bezdomną uznaje się osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania".

Bezdomność jest jednym z poważniejszych zjawisk patologii społecznej. Ze względu na złożoność przyczyn pozostawania w bezdomności osoby bezdomne wymagają różnorodnych działań na rzecz zaspokajania ich potrzeb oraz włączenia do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Właściwe określenie istoty i specyfiki każdego przypadku bezdomności oraz dobór form pomocy może przynieść oczekiwane efekty.

Główne przyczyny bezdomności:

- uzależnienia,
- brak stałych dochodów,
- eksmisja z zajmowanego lokalu w większości przypadków spowodowana nie regulowaniem opłat mieszkaniowych,
- opuszczenie zakładu karnego i brak możliwości powrotu do miejsca zamieszkania,
- przemoc w rodzinie,
- rozpad rodziny- zerwane więzi rodzinne.

Na terenie miasta Sandomierza z roku na rok zwiększa się liczba osób bezdomnych. Konflikty rodzinne oraz nadużywanie alkoholu to główne przyczyny bezdomności na terenie gminy. Zjawiska bezdomności nie można zlikwidować bez współdziałania i wykorzystania wszystkich zasobów tkwiących w środowisku lokalnym. Usamodzielnienie osoby bezdomnej wymaga kompleksowego podejścia do problemu poprzez zaspokojenie jej podstawowych potrzeb, jednak z równoczesnym podejmowaniem działań aktywizujących przez osobę bezdomną.

CZĘŚĆ I.

II.Diagnoza zjawiska bezdomności na terenie miasta Sandomierza.

Na terenie miasta Sandomierza z roku na rok zwiększa się liczba osób bezdomnych. Konflikty rodzinne oraz nadużywanie alkoholu to główne przyczyny bezdomności na terenie gminy.

Liczba osób bezdomnych na dzień 31.01.2013 roku wynosiła 36 osób w tym:

27 osób przebywało w schroniskach, noclegowniach;

9 osób przebywało poza placówkami i instytucjami (w miejscach niemieszkalnych na terenie gminy).

Liczba osób bezdomnych na dzień 31.10.2013 roku - 42 osoby w tym:

14 osób przebywa w schroniskach, noclegowniach;

28 osób przebywa poza placówkami i instytucjami (w miejscach niemieszkalnych na terenie gminy).

W wykazach uwzględniono osoby bezdomne przebywające na terenie Sandomierza oraz osoby bezdomne przebywające poza Sandomierzem, których ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały jest gmina Sandomierz.

Rejon Sandomierski to drugie co do wielkości zagłębie sadownicze w Polsce. Wiele osób znajdujących się w trudnej sytuacji przyjeżdża do Sandomierza w celu poszukiwania prac sezonowych. Osoby te pozostają w Sandomierzu bez zapewnionego miejsca noclegowego, chcąc przeczekać okres zimowy z nadzieją na podjęcie pracy w sezonie wiosennym. Są to głównie osoby, które ze względu na złożoną sytuację rodzinną nie mają możliwości powrotu do miejsca ostatniego zameldowania na pobyt stały(przemoc w rodzinie, konflikty rodzinne, alkoholizm).

Wśród osób bezdomnych przybywa ludzi młodych, którzy skłóceni z rodziną zrywają więzi emocjonalne w poszukiwaniu własnego sposobu na życie. Nie mają zasobów, gdyż nie posiadają wykształcenia, nie mogą znaleźć pracy czego efektem jest bezdomność i ubóstwo.

CZĘŚĆ II.

Instytucje i organizacje pozarządowe działające na rzecz osób bezdomnych na terenie miasta:

1. Urząd Miejski w Sandomierzu;
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu;
3. Straż Miejska w Sandomierzu;
4. Komenda Powiatowa Policji w Sandomierzu;
5. Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu;
6. Polski Czerwony Krzyż- Oddział Rejonowy w Sandomierzu;
7. Schronisko Dla Bezdomnych Mężczyzn w Sandomierzu;
8. Powiatowy Urząd Pracy w Sandomierzu;
9. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sandomierzu.

CZĘŚĆ III.

Cele i zadania

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie zjawisku bezdomności oraz łagodzenie jego skutków poprzez wspieranie i podejmowanie inicjatyw na rzecz osób bezdomnych.

Cele szczegółowe:

- 1) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb osób bezdomnych;
- 2) Aktywizacja społeczno- zawodowa osób bezdomnych;
- 3) Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie bezdomności i wczesnej interwencji.

Zadania realizowane w ramach programu:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb osób bezdomnych		
Lp.	Działanie	Realizator
1.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb tj. żywności, odzieży, leków	Ośrodek Pomocy Społecznej, Schroniska, Polski Czerwony Krzyż
2.	Zapewnienie schronienia w schroniskach, noclegowniach	Ośrodek Pomocy Społecznej, Schroniska, Polski Czerwony Krzyż
2. Aktywizacja społeczno- zawodowa osób bezdomnych		
1.	Praca z osobami bezdomnymi z wykorzystaniem indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności	Ośrodek Pomocy Społecznej, Schroniska,
2.	Udzielenie pomocy w nawiązaniu kontaktów z rodziną, odbudowywaniu więzów rodzinnych	Ośrodek Pomocy Społecznej, Schroniska
3.	Umożliwienie podjęcia leczenia uzależnień oraz terapii	Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Terapii Uzależnień
4.	Udzielenie pomocy w poszukiwaniu stałych	Ośrodek Pomocy Społecznej, Schroniska

	miejsce zamieszkania	
5.	Zapewnienie poradnictwa psychologicznego, prawnego, terapeutycznego	Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Interwencji Kryzysowej, Miejski Ośrodek Rozwoju Osobistego
3. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie bezdomności i wczesnej interwencji		
1.	Upowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących instytucji udzielających pomocy osobom bezdomnym	Ośrodek Pomocy Społecznej
2.	Monitoring miejsc przebywania osób bezdomnych na terenie gminy Sandomierz szczególnie w okresie jesienno- zimowym	Ośrodek Pomocy Społecznej , Straż Miejska, Policja, Polski Czerwony Krzyż
3.	Cykliczne spotkania przedstawicieli instytucji i służb miejskich zaangażowanych w pomoc osobom bezdomnym	Ośrodek Pomocy Społecznej, Straż Miejska, Schronisko dla Bezdomnych w Sandomierzu, Polski Czerwony Krzyż, Policja

CZĘŚĆ IV.

Realizacja indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności

Osoba bezdomna może zostać objęta indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności. Przed przystąpieniem do opracowania indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności pracownik socjalny opracowuje diagnozę osoby/ rodziny zgodnie z załącznikiem Nr 1 do programu. Po sporządzeniu diagnozy osoby/ rodziny pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby bezdomnej opracowuje przy udziale osoby zainteresowanej Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności zgodnie z załącznikiem Nr 2 do programu.

W zależności od indywidualnej sytuacji osoby w ramach programu podejmowane są następujące działania:

- złożenie wniosku w celu otrzymania dokumentu tożsamości;
- rejestracji w urzędzie pracy;
- uregulowania spraw meldunkowych;
- zdiagnozowania problemu uzależnienia, podjęcie terapii;
- kontakty z prawnikiem w celu uzyskania porady prawnej;
- złożenia wniosku o lokal socjalny;
- zamieszkanie we wskazanej przez pracownika socjalnego placówce oraz przestrzegania obowiązującego w nim regulaminu;
- podjęcia działań zmierzających do uzyskania zatrudnienia;
- podjęcie leczenia i ustalenia stopnia niepełnosprawności;
- regularne kontakty z pracownikiem socjalnym.

CZĘŚĆ V.

Realizacja programu- partnerzy.

Program jest realizowany przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu w oparciu o współpracę z następującymi instytucjami:

1. Powiatowy Urząd Pracy, ul. Mickiewicza 34, 27-600 Sandomierz, Tel: 644 14 42, 644 14 45, 644 14 46;
2. Komenda Powiatowa Policji, ul. Mickiewicza 30, 27- 600 Sandomierz, Tel. (015) 833 42 33, 833 42 00;
3. Straż Miejska, ul. Opatowska 15, 27- 600 Sandomierz, Tel. (015) 644 01 26;
4. Urząd Miejski, Wydział Spraw Obywatelskich, ul. Poniatowskiego 3, 27- 600 Sandomierz, Tel. (015) 644 01 00;
5. Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego, ul. Schinzla 13, 27- 600 Sandomierz, Tel. (015) 832 30 01, oddział psychiatryczny: gabinet lekarski mężczyzn wew. 710, gabinet lekarski kobiet wew. 525;

6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ul. Poniatowskiego 3, 27-600 Sandomierz, Tel. (015) 644 01 52;

7. Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sandomierzu, ul. Słowackiego 15, 27-600 Sandomierz, Tel. (015) 833 29 75;

Ośrodki odwykowe:

1. Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego, Specjalistyczna Poradnia Terapii Uzależnień, ul. Schinzla 13, 27-600 Sandomierz, tel. (015) 833 07 31;

2. Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia, ul. Dąbrowskiego 7, 37-464 Stalowa Wola, tel. (015) 844 86 16;

3. Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii; WOTUW- Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, ul. Spacerowa 5, 26-026 Morawica, Tel. (041) 36 41 399;

4. Przychodnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia, Ul. Wiejska 17, 39-400 Tarnobrzeg, Tel. 15 822 19 84,

Baza noclegowa:

1. Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn, ul. Trześniowska 13, 27- 600 Sandomierz, Tel. (015) 644 55 85;

2. Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych MONAR- MARKOT, ul. Niekłańska 12, 26-220 Stąporków, Tel. (041) 374 36 13;

3. Noclegownia dla Mężczyzn, ul. Konstytucji 3 Maja 11, 39-400 Tarnobrzeg, Tel. (15) 823 17 67;

4. Schronisko dla Kobiet i Mężczyzn, Wąworków 34, 27-500 Opatów, Tel. 519 592 219, 888 210 924;

5. Schronisko Przemienienia Pańskiego, Jankowice 38, 27-530 Ożarów, Tel. (15) 861 17 71;

CZĘŚĆ VI.

Procedura postępowania w sytuacji kryzysowej.

W związku z faktem, iż Sandomierz posiada placówkę zapewniającą schronienie osobom bezdomnym pracownik socjalny kieruje osobę bezdomną do schroniska. Istnieje możliwość skierowania osoby bezdomnej do innej placówki świadczącej usługi na rzecz bezdomnych na podstawie porozumień zawartych pomiędzy gminą Sandomierz/ Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu/ a placówką, na świadczenie usług na rzecz bezdomnych z gminy Sandomierz. Po ustaleniu przez pracownika faktycznej sytuacji osoby bezdomnej przyznawana jest pomoc z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb (opłata za pobyt w noclegowni- zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, zabezpieczenie odzieży, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i uzyskaniu należnych świadczeń, udzielenie specjalistycznej pomocy w formie poradnictwa). Po zakończeniu godzin urzędowania oraz w godzinach nocnych zgłoszenie o potrzebie schronienia przyjmuje Straż Miejska, bądź Policja, która w przypadku zgody bezdomnego, odwożą go do najbliższej placówki zapewniającej schronienie. Informacja o przewiezieniu osoby bezdomnej do placówki zostaje przekazana pierwszego dnia roboczego od dnia zdarzenia do Ośrodka Pomocy Społecznej. Po otrzymaniu informacji o przewiezieniu osoby bezdomnej do schroniska pracownik socjalny podejmuje dalsze działania zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Osobę pod wpływem alkoholu Straż Miejska (przy współpracy z Policją) lub Policja przewozi do Komendy Powiatowej Policji do pomieszczenia dla osób zatrzymanych. Osoba pod wpływem alkoholu w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia zostaje przewieziona przez Policję lub straż Miejską do Szpitala Specjalistycznego Ducha Świętego w Sandomierzu celem udzielenia pomocy medycznej.

Pracownicy socjalni wspólnie z pracownikami Straży Miejskiej lub Policji szczególnie w okresie jesienno-zimowym monitorują opuszczone budynki, dworce PKS i PKP, place targowe, altany w celu zapewnienia pomocy osobom bezdomnym.

CZĘŚĆ VII.

Monitoring i realizacja programu.

Koordynatorem realizacji programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu. Koordynator programu w terminie do 31 marca każdego roku przedkłada Burmistrzowi Miasta Sandomierza sprawozdanie z realizacji działań.

Załącznik Nr 1 do Gminnego Programu Wychodzenia
z Bezdomności

Diagnoza osoby do indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności.

Diagnoza osoby do indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności.

.....
(imię i nazwisko osoby bezdomnej)

Zakres i forma udzielanej pomocy społecznej:

.....
.....

Sytuacja rodzinna:

.....
.....
.....
.....
.....

Sytuacja materialna:

.....
.....
.....
.....

Sytuacja mieszkaniowa:

.....
.....
.....
.....
.....

Przyczyny bezdomności.

.....
.....
.....
.....
.....

.....

Podpis pracownika socjalnego

Załącznik Nr 2 do Gminnego Programu Wychodzenia
z Bezdomności

Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności

Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności

sporządzony w dniu: .....

Pracownik socjalny: .....

Pan .....

(imię i nazwisko osoby bezdomnej)

Ostatni meldunek stały: .....

Przebywa: .....

Zakres i rodzaj działalności osoby bezdomnej, uwzględniając aktywne współdziałanie osoby bezdomnej z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych:

1. ....
2. ....
3. ....

Organizacje lub osoby wspierające osobę bezdomną:

1. ....
2. ....
3. ....

Harmonogram działań podejmowanych przez osobę bezdomną oraz etapy i czas ich realizacji:

1. ....
2. ....
3. ....

Zakres i rodzaj działań pracownika socjalnego do potrzeb życiowych osoby bezdomnej, polegający w szczególności na pracy socjalnej:

1. ....
2. ....
3. ....

Terminy spotkań pracownika socjalnego z osobą bezdomną związane z etapami realizacji programu:

1. ....
2. ....
3. ....

.....
podpis pracownika socjalnego

.....
podpis klienta.

Uzasadnienie

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej pomoc osobom bezdomnym należy do zadań własnych gminy. Bezdomność to skrajny przypadek wykluczenia społecznego, często wiążący się z innymi dysfunkcjami. Problem bezdomności dotyka również miasto Sandomierz. Skala zjawiska jest coraz większa, dlatego należy podjąć odpowiednie kroki mające na celu zmniejszenie zjawiska bezdomności na terenie gminy. Zjawiska bezdomności nie można zlikwidować bez współdziałania i wykorzystania wszystkich zasobów tkwiących w środowisku lokalnym.

Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności ma na celu stworzenie systemu profilaktyki bezdomności i wczesnej interwencji a także przeciwdziałania zjawisku bezdomności poprzez szeroko podjęte uaktywnianie osób bezdomnych w zakresie poprawy ich sytuacji życiowej oraz integracji ze środowiskiem. Pierwszy Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności był przyjęty Uchwałą Nr XXXIX Rady Miasta Sandomierza z dnia 30 września 2009 roku i był realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Aktualnie program został poszerzony o szczegółowe zadania do realizacji w ramach programu szczególnie w zakresie profilaktyki i wczesnej interwencji. Ponadto zaktualizowano wykaz instytucji i organizacji współpracujących z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie pomocy osobom bezdomnym.